

การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เมตาคognition
ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
แบบโดยตรง กับ แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน

นางวัลนาพร ระวังทุกข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-739-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARISON OF THE EFFECTIVENESS OF DIRECT AND EMBEDDED
METACOGNITIVE LEARNING STRATEGY TRAINING MODELS
IN ENGLISH READING COMPREHENSION FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Mrs. Watanaporn Ra-ngubtook

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Curriculum and Instruction Program
Graduate School
Chulalongkorn University
1993
ISBN 974-582-739-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้
เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรง กับ แบบสอดแทรกในเนื้อหา
การสอน

โดย

นางวิมลนาพร ระวังทุกข์

ภาควิชา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรคุษภูมบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษภูมบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สำลี ทองธิว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม)

..... กรรมการ
(ดร. มานิต บุญประเสริฐ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นางวิจิตรา ระวังทุกข์ : การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรง กับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน (A COMPARISON OF THE EFFECTIVENESS OF DIRECT AND EMBEDDED METACOGNITIVE LEARNING STRATEGY TRAINING MODELS IN ENGLISH READING COMPREHENSION FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล, ผศ.ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ 482 หน้า. ISBN 974-582-739-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรงกับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็นสองขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการพัฒนารูปแบบการฝึกและเอกสารประกอบการฝึกทั้งสองรูปแบบ ขั้นตอนที่สองเป็นการเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบทั้งสอง

ผลการวิจัยได้รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสองรูปแบบ คือ รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์แบบโดยตรง และรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน โดยทั้งสองรูปแบบต่างก็มุ่งฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่สำคัญสามยุทธศาสตร์ คือ การวางแผนการอ่าน การควบคุมและตรวจสอบการอ่าน และการประเมินผลการอ่าน การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบทั้งสอง ดำเนินการโดยนำรูปแบบทั้งสองไปฝึกจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า จำนวนสองกลุ่ม โดยกลุ่มที่หนึ่งประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 42 คน และกลุ่มที่สองจำนวน 40 คน นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนการฝึกเท่ากัน และมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการฝึกไม่แตกต่างกัน ฝึกนักเรียนกลุ่มที่หนึ่งด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์แบบโดยตรง ส่วนกลุ่มที่สองฝึกด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน ผลการฝึก พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่าน และด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทั้งสามเกณฑ์ คือ 1) มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้านหลังการฝึกเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างน้อยร้อยละ 15 ของคะแนนเต็ม 2) มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้านหลังการฝึกอย่างน้อยร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม และ 3) มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้านหลังการฝึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ยังพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านหลังการฝึกไม่แตกต่างกัน ขณะที่คะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการฝึกของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า คะแนนของประชากรที่ฝึกด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านแบบโดยตรงสูงกว่าคะแนนของประชากรที่ฝึกด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C140049 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION
KEY WORD: EFFECTIVENESS/METACOGNITION/MODEL

WATANAPORN RA-NGUBTOOK : A COMPARISON OF THE EFFECTIVENESS OF DIRECT AND EMBEDDED METACOGNITIVE LEARNING STRATEGY TRAINING MODELS IN ENGLISH READING COMPREHENSION FOR UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS.
THESIS ADVISORS : ASSO. PROF. SUMITRA ANGWATANAKUL, Ph.D.,
ASST. PROF, TAWEEWAT PITAYANON, Ph.D., 482 PP.
ISBN 974-582-739-8

The purposes of this study were to develop and compare the effectiveness of Direct and Embedded Metacognitive Learning Strategy Training Models in English Reading Comprehension for upper secondary school students. The first step of the research procedure was to develop the training models and the second one was to compare their effectiveness.

The results of the study derived two metacognitive learning strategy training models, direct and embedded, which both aimed to train students three important metacognitive learning strategies in English reading comprehension; planning, monitoring and self-evaluation. In comparing their effectiveness, both models were complemented to train two groups of mathayom sukka five students; 42 students in the first group and 40 students in the second one. The metacognitive learning strategy in English reading comprehension awareness mean score before training of both groups were equal and the English reading comprehension mean score before training of both groups were not significantly different. After training, it was found that the metacognitive learning strategy in English reading comprehension awareness and the English reading comprehension mean scores of both groups were higher than the three criteria being set which were 1) both mean scores after training were higher than those before training at least 15 percent by the full score 2) both mean scores after training were at least 60 percent by the full score and 3) both mean scores after training were significantly higher than those before training. Besides, the metacognitive learning strategy in English reading comprehension awareness mean scores of both groups were not significantly different while the English reading comprehension mean scores of both groups were different at the .01 statistical significant level which indicated that the scores of the population trained by the direct model were higher than those of the population trained by the embedded model.

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและกิตติมศักดิ์ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา.....หลักสูตรและการสอน.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2535.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากการสนับสนุนและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ บิตยานนท์
ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ
ที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบคุณ อาจารย์และนักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษา ร้อยเอ็ดที่ให้ความร่วมมือเป็น
อย่างดีในการฝึกเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึก

ขอขอบคุณ ครอบครัวที่เป็นกำลังใจอันดียิ่งในการทำงาน

คุณค่าและสาระประโยชน์ใด ๆ ของงานวิจัยนี้ที่จะเกิดต่อวงการศึกษาก็ ผู้วิจัยขอมอบ
บูชาพระคุณแต่คุณพ่อและคุณแม่ ซึ่งห่วงใย ให้กำลังใจและสนับสนุนด้านการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

วัฒนาพร ระวังบุทช์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
สมมุติฐานในการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	13
นิยามศัพท์.....	13
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	14
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านและความเข้าใจในการอ่าน.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา.....	28
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การเรียนรู้ภาษา.....	33
ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่าน.....	48
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึก.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
ตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการ อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง และแบบสอดแทรก ในเนื้อหาการสอน และเอกสารประกอบรูปแบบ.....	84

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้	
เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง	
กับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน	92
1. การสร้างเครื่องมือประกอบการฝึกตามรูปแบบ.....	92
2. การสัมพันธ์อย่างประชากรเพื่อฝึกตามรูปแบบการฝึก.....	97
3. การดำเนินการฝึก.....	99
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
4 ผลการวิจัย.....	108
ผลการสร้างรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่าน	
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง และแบบสอดแทรกใน	
เนื้อหาการสอน.....	108
ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้	
เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง	
กับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน	157
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	165
สรุปผลการวิจัย	167
อภิปรายผล	171
ข้อเสนอแนะ.....	179
เอกสารอ้างอิง.....	181
ภาคผนวก.....	193
ภาคผนวก ก รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่าน	
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง	194
ภาคผนวก ข รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่าน	
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน.....	327
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	451
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	453
ประวัติผู้เขียน	482

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการฝึกระหว่างกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2	100
2	มโนทัศน์ของแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นที่มาของหลักการของทฤษฎี.....	111
3	องค์ประกอบของรูปแบบตามแนวคิดต่าง ๆ	116
4	สิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับการวัดและการประเมินผล.....	141
5	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินเอกสารรูปแบบการฝึก ๓ ด้าน ความเป็นมาและองค์ประกอบของรูปแบบ.....	145
6	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินเอกสารรูปแบบการฝึก ๓ ด้าน แผนการฝึก.....	149
7	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินเอกสารรูปแบบการฝึก ๓ ด้าน คำแนะนำในการใช้รูปแบบการฝึก.....	155
8	คะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่าน ๓ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	157
9	คะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่าน ๓ หลังการฝึกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	158
10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เมตาคognition ในการอ่าน ๓ ก่อนและหลังการฝึกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	159
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เมตาคognition ในการอ่าน ๓ หลังการฝึกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	160
12	คะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังการฝึก ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	161
13	คะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการฝึกของ นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	162
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและ หลังการฝึกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	162
15	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการ ฝึกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม	163

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เมตาคognition ในการอ่านฯ กับคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม	164
17	สิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับการวัดและการประเมินผลตามรูปแบบการฝึก ฯ แบบโดยตรง.....	324
18	สิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับการวัดและการประเมินผลตามรูปแบบการฝึก ฯ แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน.....	448

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ที่มาขององค์ประกอบของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชัน ๙	118
2 โครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการฝึก	132
3 แสดงสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการฝึก	133
4 แสดงภาพรวมของการวัดและประเมินผล	142
5 โครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชันในการอ่าน ๙ แบบโดยตรง	205
6 แสดงสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชันในการอ่าน ๙ แบบโดยตรง	206
7 แสดงภาพรวมของการวัดและประเมินผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชันในการอ่าน ๙ แบบโดยตรง	323
8 โครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชันในการอ่าน ๙ แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน	338
9 แสดงสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชันในการอ่าน ๙ แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน	339
10 แสดงภาพรวมของการวัดและประเมินผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอนิชันในการอ่าน ๙ แบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน	447